

Ülo Mallene

Jaan Tõnisson
ja ühistegevus Eestis

Töö on, mis meid edasi viib.
Jaan Tõnisson

KIRJASTUS
SE&S

2014

Sisukord

Saateks	11
Talude sünd ja rahvusliku liikumise algus	15
I Noor Jaan Tõnisson	17
Tõnissonide pere	17
Kooliharidus	18
Üliõpilaspõlv	23
II Tõnisson ja ajakirjandus	25
Postimees	25
Vastutav toimetaja ja omanik	29
Rahvavalgustaja ja propagandist	38
Jaan Tõnisson ajakirjandusest: „Õigesti ja avalikult!”	41
III Poliitik, diplomaat ja riigimees	47
Esimesed sammud poliitikas	47
Maapäev	52
Välisesinduses	56
Riigijuht	63
Vabariiki ja majandust päästmas	75
IV Jaan Tõnisson – Eesti rahvusliku ühistegevuse rajaja	84
Ühistegevuse algus Eestis	84
Ühenduses on jõud	96
Rahvuslikud krediidiühistud	103
V Krediidiühistud ühistegevuse arendajana	111
VI Tarbijate (tarvitajate) ühistud	122
VII Piimaühistud	133
Eesti piimaühistute ajaloost	134

VIII Muud ühistud	142
Ühistegelik lihakaubandus: „Siga viib Eesti Euroopasse!”	142
Linaühistud	144
Kartulikasvatajate ühistud	145
Masinaühistud	145
Turbaühistud	147
Kindlustusseltsid	147
IX Ühistegevuse keskasutused	150
X Eesti Tarvitajate Keskühisus (ETK)	165
ETK sünd ja tegevus	165
Omatööstus ja eksport	167
Ärijuhtide koolitamine	169
XI Ühistegevuse tähtsus Eesti majanduses ja ühiselus	171
XII Tõnisson Tartu Ülikooli õppejõuna	179
XIII Jaan Tõnisson, nagu ta oli	190
Vaimsus on, mis jääb võitjaks	193
Jaan Tõnisson Eesti ühiskondliku ja rahvamajandusliku iseteadvuse viljastajana	195
Jaan Tõnisson taasiseseisvunud Eestis	201
XIV Jaan Tõnissoni mõtteid	209
Kasutatud kirjandus	217
Nimeloend	221